

Етап 10. Визначення методики оцінки вкладу сегмента в значимі цінності установи, отже, оцінки рівня привабливості сегмента.

Незважаючи на те, що нами запропоновано методичні основи сегментування кадрового ядра, необхідно сказати про те, що не існує універсальних технологій сегментування. Слід кожен раз вирішувати питання про те, як саме це робити. Найчастіше якість сегментування кадрового ядра буде визначатися інтуїцією і здібностями того, хто проводить сегментування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Як організувати персонал медичного закладу? <https://www.medsprava.com.ua/article/605-yak-organizuvati-personal-medichnogo-zakladu>.
 2. Савельєва В.О. *Управління персоналом : [навчальний посібник]* / В.О. Савельєва, О.М. Єськов. – К. : Професіонал, 2005. – 335 с.
-

Шинкарчук Ольга Михайлівна, студентка 1 курсу,
Пилипів Ігор Васильович, д. і. н., професор,
завідувач кафедри гуманітарних та
фундаментальних дисциплін

РОЛЬ КАПЕЛАНІВ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ

Сьогодні в умовах гібридної війни Росії проти України (з 2014 р.) особливо актуальна роль капеланів у формуванні національної свідомості військовослужбовців Збройних Сил України, що опосередковано сприяє забезпеченню національної безпеки держави. Історичний аналіз традиції українського капеланства допоможе з'ясувати їх роль у формуванні нації.

Історичні корені та традиції капеланства в Україні сягають часів Київської Русі й, особливо, Запорізької Січі [10, с. 614]. Так, до кінця існування Січі в межах Вольностей Війська Запорізького було 44 постійні церкви і 13 каплиць, а кожна паланка мали похідні церкви [3, с. 213]. Упродовж ХІХ ст. інститут військового капеланства запроваджений у військах Австрійської та Російської імперій, до складу яких увійшли землі України [3, с. 35]. Чисельність військового духовництва армії та флоту Російської імперії за 1885–1914 рр. зростає з 500 до 5000 православних священників [3, с. 49-52]. В армії Австро-Угорській імперії з 1868 р. в мирний час 20 греко-католицьких священників служили штатними, а 140 – резервними капеланами; більшість на початку війни покликано до служби у складі 45 піхотних та 11 кінних дивізій [3, с. 35-36].

Систематичне формування капеланської служби в Україні у новітню епоху слід віднести до періоду Першої світової війни 1914–1918 рр. і національно-демократичної революції 1917–1920 рр. Серед українських капеланів австро-угорської армії на російському, італійському, сербському та албанському фронтах духовну опіку воїнам надавали отці О. Гадзевич, В. Пелех, В. Лаба, Р. Лободич, Ю. Бачинський та ін. [5, с. 299-302]. Особливу роль у формуванні національної свідомості українців відіграли капелани полку Українських січових стрільців отці А. Пшепюрський, М. Їжак, Ю. Фацієвич й А. Базилевич [5, с. 39-46]. Відродження українського військового духовенства

на Наддніпрянській Україні розпочалося влітку 1917 р., коли з ініціативи С. Петлюри духівниками українських полків запрошені отці П. Пащевський, М. Маринич, П. Білон та ін. [3, с. 55-60]. Гетьман П. Скоропадський призначив в складі Армії Української держави 48 панотців-капеланів [3, с. 60-65]. Директорія УНР в грудні 1918 р. Головним священником Армії УНР призначила о. А. Матеюка, взяла на облік 30 капеланів [3, с. 66-68]. Уряд ЗУНР, в структурі Української Галицької армії (УГА) заснував інститут капеланства, зарядче та польове преподобництва, які очолювали отці М. Їжак, А. Калята, В. Лаба. Капеланами УГА у 1918–1920 рр. служили 96 священників, з них майже третина померли від тифу [3, с. 81-86; 10, с. 614]. Після інтернування Армії УНР і УГА в польських таборах 1920 р. збережено інститут капеланів, які підтримували релігійно-моральний дух і національну свідомість воїнів і старшин [3, с. 72-76].

Традиції українського капеланства відродились під час Другої світової війни: у квітні 1941 р. капеланами батальйонів «Нахтігаль» і «Роланд» стали отці І. Гриньох та І.-В. Дурбак [3, с. 121-125]; а 1943 р. у дивізії «Галичина» генеральним духівником призначений о. В. Лаба, а капеланами – ще 19 священників [10, с. 614]. Відтак, у збройних відділах Української Повстанської армії (УПА), попри відсутність офіційного інституту капеланства, духовну опіку її воякам надавали місцеві священники, з них найбільш відомі – отці Р. Хомин, В. Микитюк, В. Шевчук [3, с. 150-158].

Відродження ідеї військової капеланської служби розпочалося з проголошенням незалежності України 1991 р. У розвитку капеланства в незалежній Україні, на думку Л. Владиченко, можна виділити три періоди: перший – з 1992 р., коли почалося формування Збройних Сил незалежної Української держави, до листопада 2008 р., коли підписано відповідний меморандум; другий тривав з листопада 2008 р. до липня 2014 р., коли Кабінет міністрів України видав офіційне розпорядження про капеланську службу; третій – з липня 2014 р. до теперішнього часу [2]. Капелан о. А. Зелінський виокремлює дещо інші за змістом «три етапи розвитку капеланства в Україні: перший – у мирному побуті... Другий етап – це початок бойових дій. І тепер третій етап – це 2017 рік і офіційна інституціоналізація...» [9].

Враховуючи специфіку церковно-державної співпраці в організації капеланства, на нашу думку, можна умовно виокремити чотири етапи.

На першому етапі (1991–2006) у процесі формування Збройних Сил України (ЗСУ) представники християнських Церков в Україні – УПЦ, УГКЦ, РКЦ та протестантських конфесій, звичайно, за згодою командування окремих військових частин організували духовну опіку військовослужбовців, заснували Асоціацію християн-військовослужбовців, почали формувати напрями капеланської праці [4, с. 18; 6, с. 73].

Другий етап (2006–2014) характеризується активізацією військово-церковного співробітництва, розробкою нормативних актів, створенням регулюючих органів. У квітні 2006 р. міністр оборони видав директиву «Про впорядкування питань задоволення релігійних потреб військовослужбовців Збройних Сил України», а в листопаді 2008 р. у структурі Департаменту гуманітарної політики Міністерства оборони України утворено сектор роботи з

релігійними організаціями та підписано «Меморандум про співпрацю у справах душпастирської опіки військовослужбовців Збройних Сил України». Невдовзі, у квітні 2009 р. створено Раду у справах душпастирської опіки при Міноборони України, а в квітні 2011 р. затверджена «Концепція душпастирської опіки у Збройних Силах України» [6, с. 73-74].

Третій етап розпочався з моменту російської агресії на сході України 2014 р. та пов'язаний з організацією волонтерського руху капеланів в зоні АТО. У 2016 р. на добровільних, волонтерських засадах капеланську службу в ЗСУ в зоні АТО проходили понад 100 священників [1], а в структурі Державної прикордонної служби та Національної Гвардії – понад 180 священників традиційних християнських Церков [2].

Власне, з грудня 2016 р., коли наказом Міністерства оборони України затверджено «Положення про службу військового духовенства (капеланську службу) у Збройних Силах України» [8], на нашу думку, розпочався четвертий етап, що характеризується інституціоналізацією капеланства.

Капеланство у ЗСУ, як зауважив капелан о. А. Зелінський, відіграє «вирішальну роль у трансформації українського суспільства..., має сьогодні потенціал перетворювати вчорашнього «слабкого» українця на впевненого автора й захисника свого майбуття, відповідального за власне життя та за долю своєї країни» [9].

Отже, ретроспективний огляд засвідчує значну роль військового духовенства у збереженні та формуванні національної самосвідомості українців, а їхня діяльність сьогодні сприяє консолідації української нації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Виноградов В. Українське євангельське капеланство (18.08. 2017) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://poklik.org/ukrayinske-yevangelske-kapelanstvo/>.*
2. *Владиченко Л. Досвід впровадження військового капеланства у Збройних Силах України (17.10. 2016) [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://risu.org.ua/article_print.php?id=64809&name=studies_of_religions&lang=ua&.*
3. *Забзалюк Д. Душпастирська служба українських військових формацій першої половини ХХ ст. – Львів: ЛьвДУВС, 2012. – 188 с.*
4. *Здіорук С. І. Служба військових капеланів у воєнній організації Української держави: необхідність, можливості та перспективи [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Kapelany-3aa20.pdf>.*
5. *Лебедович І. Полеві духовники Української Галицької Армії: У 45-річчя участі у Визвольних змаганнях (Матеріали до історії). – Віннепег, 1963. – 328 с.*
6. *Непіпенко Л. П. Військові священники (капелани) в сучасній Україні // Честь і закон. – 2015. – Вип. 2 (53). – С. 72-78.*
7. *Офіційне повідомлення про статус військового капелана в УГКЦ (15.12. 2017) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kapelanstvo.org.ua/ofitsijne-povidomlennya-pro-status-vijskovogo-kapelana-v-ugkts/>.*
8. *Положення про службу військового духовенства (капеланську службу) у Збройних силах України: наказ Міністерства оборони України 14.12. 2016 № 685 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0010-17>.*
9. *Руденко А. Завдання капелана – захищати людяність. Співрозмовник – капелан о. Андрій Зелінський, УГКЦ (22.08. 2017) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://oranta.org/index.php?option=com_content&view=article&id=3452:zavdannja-kapelana-zahyshchaty-ljudjanist&catid=27:gk-v-ukrajini-cat&Itemid=0000000057.*

Щербій Лілія Ігорівна, магістрантка 1 курсу,
Синиця Світлана Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Розвиток підприємництва виступає матеріальною основою подолання економічної кризи та вирішення соціально-економічних проблем і суперечностей, притаманних перехідній економіці. Високий рівень розвитку підприємництва дає економіці всі необхідні їй фактори, а саме: гнучкість, структурну перебудову, зростання науково-технічного прогресу, мобілізацію ресурсів населення, зменшує число безробітних та вирішує деякі проблеми, пов'язані з соціальним розвитком ринкового господарства. Саме тому становлення та розвиток підприємництва повинні бути основною стратегічною задачею державної політики нашої країни.

У Господарському кодексі підприємництво визначається як самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [2, ст. 42]. Держава створює політико-правове середовище, яке створює умови і правила діяльності для розвитку підприємництва і захищає від нечесної конкуренції. Держава регулює підприємництво через нормативно-правові, організаційні й економічні важелі.

За даними Державної служби статистики, у підприємницькій сфері охорони здоров'я за п'ять років (2010–2016 роки) було зайнято щорічно в середньому більше 100 тисяч людей. Основна кількість зайнятих працівників у підприємницькому секторі охорони здоров'я приходить на підприємства (76–82 тисячі людей), а інша невелика частина – на фізичних осіб (18–24 тисячі людей). Закономірною рисою представлених даних є зростання по рокам кількості зайнятих на підприємствах і зменшення їх в якості фізичних осіб підприємців.

Підприємницький сектор системи охорони здоров'я України складається із 71 лікарняного закладу загальною потужністю 1860 ліжок. А також 1556 закладів, що надають амбулаторно-поліклінічну допомогу, серед яких майже третина – 453 заклади (29,1 %) – є за своїм профілем і спеціалізацією стоматологічними. Крім того, медичну допомогу населенню за плату надають ще 5267 приватних кабінетів створених фізичними особами, серед яких дві третини (62%) – 3261 кабінет є стоматологічними [4].

У підприємницькому секторі охорони здоров'я України, за даними МОЗ України, на 2016 рік було зайнято більше 33 тисяч найманих працівників. Серед цього числа майже 11 тисяч лікарів, або 2,38 лікаря на 10 тис. населення, і більше 9 тисяч середніх медичних працівників, або 2,0 середніх працівники на 10 тис. населення. Серед різних областей країни мінімальний показник цієї